

Třeba Jednou

Bronislava Janečková a elévové Českého rozhlasu

Jan Hanák: „Vítám zde naše hosty, Bronislavu Janečkovou, Michaelu Smolařovou a Martina Matějku, který je tady mezi námi. Studenti, máte nějakou zahajovací otázku, kterou byste otevřeli dnešní debatu? Nikdo nic, tak mě by zajímalo, jelikož se dokument natáčel před deseti, jedenácti lety, tak ten malý klučina by dnes mohl být stejně starý jako vy, studenti. Nebyl to takový pohled zpět do vašeho dětství?“

Studenta: „Také mě to napadlo, říkala jsem si, jaké jsem vlastně měla sny jako malá a jestli to bylo tak ušlechtilé jako od toho malého klučiny.“

Otázka od studenta: „Mě by zajímalo, jestli nevíte, jak se má a co dnes dělá ten bezdomovec?“

Martin Matějka: „Já osobně nevím. Točil to tenkrát někdo jiný, ale třeba bude vědět režisérka Janečková, nebo Míša Smolařová.“

Michaela Smolařová: „Ano, ano. Bezdomovce jsme točily s kamarádkou. Víím, že jsme ho potkaly na Národní třídě, ale bohužel kontakt na něj nemám, takže nevím“

Jan Hanák: „Tento dokument je ojedinělý tím, že na něm pracovalo více lidí, což není obvyklé. Já bych se rád zeptal Vás, Broňo, jak se v takovém kolektivu pracovalo?“

Bronislava Janečková: „Občas jsem chodívala za manželem do oddělení elévů na takové semináře, a tak jsme se jednoduše domluvili, že jsem vymyslela téma, které jim dávalo velký prostor a s tou fajn partou elévů jsme se shodli na tom, že vyjdou do světa a budou se snažit sehnat co nejvíce materiálu na jedno téma. Byl to jejich první dokument a mě hrozně bavilo s nimi dělat, protože to byli mladí lidé bez zábran a nebáli se. Pro mě ta spolupráce byla velmi příjemná.“

Jan Hanák: „Předpokládám, že těch příběhů se sešlo více, než jsme slyšeli. Kolik celkově bylo natočených příběhů vůči těm, které se použily?“

Bronislava Janečková: „Ono jich zas o tolik více nebylo. Použilo se skoro všechno, možná tak dvě, tři věci, které si byly podobné jsme tam nakonec nedávaly.“

Jan Hanák: „Míšo, Martine, už víme, jak to přišlo k Bronislavě, ale ještě by mě zajímalo, jak jste to zadání vnímali vy a jak jste se s tím poprali.“

Michaela Smolařová: „Určitě to pro nás tenkrát byla ohromná výzva. Pro mě to byla první věc, na které jsem se mohla takto podílet. Vzpomínám, že mě to ohromně bavilo, protože člověk najednou zjistí, že může být neuvěřitelně svobodný. Na druhou stranu to bylo samozřejmě náročné, měla jsem z toho respekt, ale tím, že jsem šla mezi kruhy svých přátel, tak to pro mě byla velká zábava a ohromná zkušenost. Vlastně se tím u mě otevřela láska k mluvenému slovu.“

Martin Matějka: „Pro mě to bylo podobné. To zadání bylo velmi svobodný.“

Jan Hanák: „A jak znělo?“

Martin Matějka: „Já už přesně nevím. Něco jako natočte přání kohokoliv, koho si vyberete, znáte, nebo koho si myslíte, že má něco říct. V tom natáčení hrála asi i roli naivita z té nezkušenosti a šance natočit cokoliv a až zpětně člověku došlo, že pracuje na větším projektu, myslím, že ten dokument se vysílal na Štědrý den odpoledne.“

Bronislava Janečková: „Já si pamatuji, že jsem vypracovala pro všechny takovou stráněčku, kde bylo napsáno, jak vlastně jít za těmi lidmi a jak se jich ptát, jak vlastně získat nejen to, co lidé chtějí, ale proč to chtějí. Získat ten mikro-příběh. Když jsem teď po jedenácti letech slyšela náš dokument znovu, tak se mi líbí, jak je to hezky hravé.“

Jan Hanák: „Obrátím se na studentstvo s takovou neobvyklou otázkou. Ten dokument je jedenáct let starý, což už je řádná doba. Přišel vám spíše jako závan starověku, nebo na vás působil jako stále současný?“

Student: „Mně přišlo vtipné, že tam bylo několikrát řečeno, že v této době je to důležité, přitom některé problémy se nezměnily ani dneska.“

Student: „Spousta lidí v dokumentu zdůrazňuje zdraví. A kdybyste nám na začátku neřekli, že je to jedenáct let staré, tak bych si toho ani nevěšiml, protože je to taková věc, kterou si přeje každý.“

Martina Pouchlá: „V dokumentu se objevuje hodně zvukových ruchů, tak by mě zajímalo, kolik se jich použilo přímo z nahrávek od elévů a kolik jich bylo dodáno z nějakých zvukových bank, archivů třeba paní Bronislavy?“

Bronislava Janečková: „Já myslím, že byly všechny původní. Třeba i u toho porodu, který jsem vlastně točila já. Jediné, co jsme dodávali, tak byla hudba.“

Jan Hanák: „Mně by ještě zajímalo, jak jste uvažovali o kompozici. Samozřejmě se tu nabízí ta metoda epizod, propojená tím chytrým hochem, ale neuvažovali jste třeba o paralelní kompozici, nebo že byste to pojali nějak úplně jinak?“

Bronislava Janečková: „Mně to takhle přišlo nejlepší, nejlépe to vyznívalo a elévové díky tomu měli každý svůj prostor, což byl náš účel.“

Jan Hanák: „Bylo v tom dokumentu něco, co vás studenty oslovilo nebo zasáhlo? Něco, co vám utkvělo nějakým výjimečným způsobem v paměti?“

Student: „Nevím, jestli mě to úplně zasáhlo, ale jak tam byl chlapec s tím PSPčkem, tak mi to hodně připomnělo mě, když jsem byl malej. Protože jsem do družiny to PSPčko taky nosil a taky jsme si ho ve škole rozbil.“

Jan Hanák: „Marti, tebe to v něčem zasáhlo?“

Martina Pouchlá: „Zasáhlo je asi silné slovo, ale musím říct, že ten poslech byl takový pohodový, očišťující. Obzvláště v dnešní době, kdy si každý ve polarizované společnosti řeší své trable s blízkými a své věci. Bylo to takové pohlazení, slyšet ty dětské hlásky. Možná na to navážu otázkou na bývalé elévy, kteří tu s námi jsou, jestli by nám popsali, jak se vyvinuly jejich cesty od svých prvních krůčků až po své současné pozice?“

Martin Matějka: „Já jsem měl štěstí, že jsem se dostal do rádia Česko, kde jsem připravoval otázky pro moderátory do rozhovorů. Vlastně takovou analytickou publicistiku. V roce 2013/2014 jsem nastoupil na pozici zprávače v ČRo plus a dva roky na to jsem se dostal i do moderátorských služeb normálně v proudu a u toho se držím dodnes. Tenkrát jsem se děsil živého vysílání a vlastně dneska je to top a nic jiného bych už nechtěl dělat. Už v elévech se říkalo, že rozhlas je taková droga, že jakmile jednou do toho baráku vlezete, tak už na něj nikdy nezapomenete a furt s ním budete nějak spjatí. A to živý vysílání. To vám dá energii a pocity, které nikde jinde nezažijete.“

Jan Hanák: „A neměl jste za celou tu dobu trochu potřebu udělat si nějaký malý dokument, třeba jen pro sebe. Někam do šuplíku, nebo pro děti?“

Martin Matějka: „Já bych si v tom byl hrozně nejistý. Už tenkrát jsem se vyprofiloval spíše do rádia a dokument, aby byl kvalitní a opravdu měl nějaké sdělení, tak s tím je spousta práce, mnohem více než s reportáží. Je to fakt řemeslo, do kterého by se mi těžko vracelo.“

Jan Hanák: „A Míšo, jaká byla vaše cesta od toho dokumentu?“

Michaela Smolařová: „Potom jsem měla možnost s Bronislavou natočit ještě jeden dokument, který se jmenoval česká krása, což pro mě byla zase ohromná zkušenost. Byla jsem z toho velmi nervózní, protože jsme to točili v prostředí české miss, což pro mě bylo naprosto cizí prostředí. Pak jsme natáčeli s Monikou Židkovou v Opavě a tehdy mě ohromně posunulo dál, když jsem na tom pracovala i ve střížně. Teď mám dvě malé děti a na základní škole vedu mediální kroužek, máme takovou školní redakci a s dětmi tvoříme televizní reportáže, píšeme články a jednoduše se věnujeme i rozhlasu. S těmi dětmi mě to ohromně baví a vlastně se s nimi učím i já sama.“

Jan Hanák: „Krásně si tu povídáme, ale bohužel tu nemůžeme být až do rána, tak se chci zeptat vás studentů a Martiny, jestli ještě máte nějaký dotaz?“

Martina Pouchlá: „Já určitě dotaz mám, ale ráda přenechám prostor studentům, pokud se někdo hlásí.“

Jan Hanák: „Ty to nevidíš, já ano a nikdo se nehlásí. Tak povídej.“

Martina Pouchlá: „Tématem tohoto semestru jsou začátky, Prvotiny a mě by zajímalo, co si naši dnešní hosté myslí o tom být začátečník v audio dokumentární tvorbě a jestli to může mít nějaké výhody?“

Bronislava Janečková: „Já myslím, že určitě, protože na začátku je taková ta úžasná bezprostřednost, která je i cítit z dokumentu, který jsme dnes poslouchali. Taky je z děl začátečníků znát ta krásná, nepolíbená osobnost autora, která pod přátelským vedením dramaturga může moc hezky vyniknout.“

Martin Matějka: „Já s tou bezprostředností souhlasím, protože člověk byl hozen do vody a je čistě na něm, jak to uchopí, jak to natočí a neví, jak přesně to má udělat. Samozřejmě má povědomí, jak asi to má být, ale dokud člověk nezačne, tak neví, jak mu to sedí, nebo neseď. A je důležité, aby mu člověk, který ho vede řekl, kudy třeba jít, kudy ne a postupně člověk začne vidět široká zákoutí dokumentaristiky.“

Michaela Smolařová: „Já se nepovažuji za zkušeného dokumentaristu. Takže i po těch letech, já mám stále stejné pocity, jako když jsme byli v elévech. Když se jede točit, tak mám trému, jsem nervózní, ale ve chvíli, kdy se zapne nahrávání a člověk se ponoří do příběhů a situací jiných lidí tak to ze mě všechno spadne a vše to tak samo plyne. To kouzlo je možná v tom, že člověk nikdy pořádně neví, kam se věci budou ubírat a jakým směrem vlastně směřovat.“

Jan Hanák: „Já s vámi musím naprosto souhlasit. Často se mi stává, že něco začnu točit a vlastně vůbec nevím, jak to dopadne a kam mě to až zanes. Na druhou stranu si člověk po čase vytvoří svůj rukopis. Některé věci dělá více, některé třeba opakuje, a to jsem zjistil, že mě už nebaví. Když zjistím, že už se opakuji, tak se snažím to udělat úplně jinak, i když třeba nevím ani jak. Což mi přijde dobré, že člověk v dokumentu stále nachází takovou tu jiskřivost.“

Michaela Smolařová: „Mně přijde taky fajn, když je člověk trochu ztracený nechat někoho jiného, aby si poslechl, co už mám nahrané a získat tak nezávislý pohled od někoho jiného, který v tom vidí jiné věci než já.“

Jan Hanák: „Jestli už není žádný dotaz, tak to budu muset dnes už ukončit. Děkuji mnohokrát zejména autorům. Bronislavě Janečkové, Michaele Smolařové a Martinu Matějkovi, že se dnes mohli dostavit na AudioCafé a že pro nás tento dokument natočili. Děkuje.

Bronislava Janečková: „My děkujeme všem lidem, především těm rozhlasově spřízněným.“

Michaela Smolařová: „Děkujeme za pozvání.“

Jan Hanák: „Přeji hezký večer.“